

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Josefa Kříže na téma
„Dopady zbavení svéprávnosti kapitálové obchodní společnosti na právní teorii i praxi“

Rozsah práce: 44 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 28. května 2014

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil vysoce aktuální téma. Rekodifikace výrazně změnila právní úpravu právnických osob, jejich svéprávnosti a navazujících otázek postavení jejich statutárních orgánů, jakož i kontext, v němž se tato úprava pohybuje. Je vhodné a nezbytné tyto změny analyzovat a odborně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako náročné. K novému civilnímu právu se dosud pojí jen minimum odborných pramenů. Je tudíž zřejmé, že diplomant se musel v podstatné části materie zorientovat „na vlastní pěst“ a spolehnout se na autentické poznání nového práva. To přitom v oblasti, jíž se věnoval, nenabízí jednoduchá, jednoznačná ani přehledná řešení. Orientace v systému nového práva se tím ztěžuje. Z práce je patrné, že diplomant do tohoto systému dobře proniknul a prokázal schopnost samostatně uvažovat, nabyté poznatky zpracovávat a třídit a šikovně jimi argumentovat.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl popsat, z jakého pojetí jednání kapitálové obchodní společnosti vychází nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, jak se v nich tyto závěry projevují a jaké to má dopady na teorii i praxi (viz na str. 1). Domnívám se, že tohoto cíle i dosahuje. Na pozadí podrobné analýzy stanovisek i judikatury z doby předválečné, ale i dostupných pramenů soudobých, diplomant splétá vlastní doktrinální syntézu a úvahy o jejich praktických důsledcích. Třebaže některé jeho závěry lze mít za diskusní (viz níže), je nutné ocenit jeho myšlenkový i argumentační přínos.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná a logická.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Pokud jde o okruh použitých pramenů a poznámkový aparát, příznivě hodnotím míru, v níž diplomant pracoval s pracemi prvorepublikovými a též dostupnou judikaturou. Méně již, nakolik zohlednil díla zahraniční provenience. Zvláště z pramenů německé a rakouské právní vědy by, myslím, dokázal čerpat cenné poznatky. Mimořádně podrobně (a přitom navzájem odlišně) například v těchto systémech zpracovávají problém dobré víry právnické osoby, jemuž se obsáhle věnuje i diplomant. Dokázal by diplomant alespoň v průběhu ústní obhajoby vystihnout, na jaké filozofii v těchto jurisdikcích stavějí? Úplný není ani výčet statí publikovaných v současnosti. Postrádám v něm třeba i jedno dílo vlastní, přitom již z počátku letošního roku. Po odevzdání rukopisu práce k relevantním pramenům přibyl další, z pera význačného komercialisty. Mohl by na ně diplomant upozornit během ústní obhajoby? Formě poznámkového aparátu lze dále vytknout opakované plné citace odkazovaných děl.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Vyzdvihuji, že diplomant rezignoval na povšechnost a tím i povrchnost při zpracování zadaného tématu a soustředil se místo toho na nemnoho vybraných otázek, jež podrobil podrobné právní analýze. V ní zmapoval dostupné zdroje, jež při práci použil, a jejich závěry se pokusil syntetizovat a zhodnotit na pozadí vlastních úvah i argumentů. Tím dokládá schopnost samostatné vědecké práce i argumentace. K jednotlivým jeho závěrům lze leccos namítnout (viz též níže), rozhodně jim však nelze upřít snahu o zevrubné, úplné a často autentické právní posouzení.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je co do své formy i grafiky na slušné úrovni.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Stylistická úroveň práce vyhovuje. Výhrady však mám k její jazykové stránce. Vyskytují se chyby a překlepy, včetně hrubých nedostatků ve shodě podmětu s přísudkem (viz např. zákoníky „rozdělovali“ hned v druhé větě práce na str. 1 či osoby „jednali“ na str. 4). Diplomant podává i jiné důkazy vlastní nepozornosti. V seznamu zkráceně citované literatury například prohodil citaci Tilschovy a Krčmářovy práce.

4. Případná další vyjádření k práci

Výhrady mám k některým tezím a závěrům, jež diplomant v práci prezentuje. Nesouhlasím kupříkladu s názorem, že konflikt zájmů ve smyslu § 437 NOZ nelze spatřovat v situaci, v níž člen statutárního orgánu jedná ve prospěch osob jemu blízkých, jím ovlivněných či ovládaných (na str. 22). Podobně teze o tom, že nesplnění notifikační povinnosti nemusí znamenat, že člen statutárního orgánu nemůže v dané záležitosti společnost zastoupit (na str. 27). Odlišné pojetí se ostatně objevuje i v nedávno publikovaných dílech renomovaných autorů. Byl bych rád, kdyby na ně diplomant poukázal při ústní obhajobě a zohlednil je ve svých úvahách. Při argumentaci závěru o aplikovatelnosti § 437 NOZ na členy statutárního orgánu (na str. 23) postrádám odkaz na judikaturu ke starému právu. Domnívám se, že k ní lze dál přihlídnout. Podobně při posuzování důsledků jednání takového člena na str. 25. Vážně pochybuji o obhajitelnosti názoru, dle něhož se v rámci těchto důsledků prosadí § 440 NOZ a z něj plynoucí stanovisko o platnosti takového jednání s tím, že jím bude vázán sám zástupce.

Obdobně na str. 34. Ohledně argumentů proti opět odkazují na nedávno publikovanou stať uznávané autority na toto téma. Ocením, když o ní diplomant pohovoří během ústní obhajoby a vypořádá se s argumenty v ní uvedenými. Na str. 29 dle mého názoru nelze argumentovat ustanovením § 163 NOZ, když to na jednání za společnost (vzdor svému umístění) dle mého vůbec nedopadá. V této části práce také diplomant, obávám se, nerozlišuje mezi substitucí a udělením plné moci za zastoupeného. Udělí-li kupříkladu rodič plnou moc advokátovi, aby dítě zastupoval v právním sporu, učiní z něj svého substituta, advokát tedy substituuje do zákonného zastoupení dítěte? Na str. 31 dole diplomant chybně argumentuje § 437 NOZ. Patrně mělo jít o § 439.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, jestliže se diplomant vyjádří k mým výtkám uvedeným výše a svá tvrzení doplní nebo uvede na pravou míru.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výhradám se domnívám, že práce je způsobilá obhajoby a obhajitelná. Konkrétní hodnocení ponechávám závislým na průběhu ústní obhajoby. Předběžně bych ji klasifikoval jako velmi dobrou.

V Praze dne 8. září 2014

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.